

**Joakim Norrman, "Tillfällighetens exakthet" (parallellt med Susanne Larsson)
Fyrkanten – en form med oändlig potential**

Linda Hofvander, "Bounce", 2019. C-print. Foto: Cecilia Hillström Gallery

Ingen form är lika starkt förknippad med modernismen som fyrkanten. Den dömdes ut som förbrukad av postmodernismen, men gör ständigt comeback. Nu, vid galleriernas säsongsöppning, ser Håkan Nilsson inte mindre än tre fyrkantiga utställningar.

Linda Hofvander, "Surfaces"

Utställning

Var: Cecilia Hillström Gallery, Hälsingegatan 43

TOM 16 februari

Claesson Koivisto Rune, "In search of the essence of the grid"

Utställning

Var: Galleri Fagerstedt, Hälsingegatan 18

TOM 9 Februari

Joakim Norrman, "Tillfällighetens exakthet" (parallellt med Susanne Larsson)

Måleri

Var: Susanne Pettersson Gallery, Gävlegatan 10 B

Tom 9 februari

Den rektangulära formen intar en särskild position i modernismens historieskrivning. Sedan Kazimir Malevitjs svarta kvadrat på svart botten presenterades för publiken för drygt hundra år sedan har denna synnerligen enkla form fått stå för så oändligt många, ofta motstridiga positioner. Den är andlig, ideologisk, politisk. Den är inget och allt. Den är unik och repetitiv. Den är fullbordad och innehållslös. Den är början och slutet – den är modernismens alfa och omega.

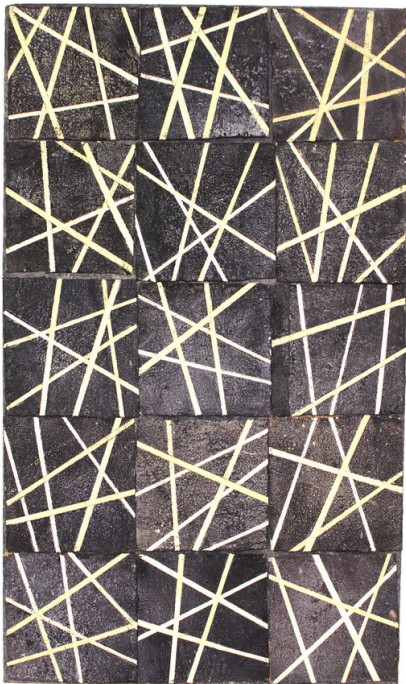
För postmodernisterna representerade kvadraten det yttersta beviset på att modernismen var dömd till repetition och att uttrycket därmed slutligen måste bli helt uttömt. Ändå dyker den alltså upp som gubben i lådan, år ut och år in, på utställning efter utställning.

Claesson, Koivisto, Rune, "Faciem #12 (Continental center III/Graham, Amderson, Probst, White)", 2017. Foto: Claesson, Koivisto, Rune

Visst, den betyder inte samma sak som på Malevitjs tid. Eller snarare, den bär idag också med sig sin egen berättelse och blir obegriplig utan den. Den är inte nollpunkten, utan nollpunktens historia. Så behandlas den exempelvis av arkitektkontoret Claesson, Koivisto, Rune när trion väljer motiv från fasaderna på sina favoritskyskrapor och modifierar dessa så att de hamnar i ett mellanläge mellan bild och arkitektur, mellan komposition och konstruktion.

Bilderna har samma effekt som en del fotorealistiskt måleri, där skillnaden mellan exakt avbildning och modifiering skapar ett intressant spänningsfält för betraktaren. Det ser realistiskt ut, men det är något som inte stämmer. Det som både tilltalar och irriterar mig är hur Claesson, Koivisto, Rune helt har tömt dessa fasader på liv, som om arkitekterna vill locka tillbaks arkitekturen till ritbordet för det är där den ser ut som den en gång var tänkt.

Joakim Norrman, ur utställningen "Tillfällighetens exakthet", akryl och sand på duk. Foto: Susanne Pettersson Gallery

Joakim Norrman tar ett helt annat grepp på kvadraten. I motsats till arkitekturprintarnas exakta uttryck arbetar Norrman med skrovliga, livfulla ytor där färgen blandats med sand. Men i likhet med arkitekterna arbetar han med rutmönster, där han sammanfogar små dukar till en sorts mosaik.

Här finner jag en nednött yta, ett slitage, som skapar en poetisk och individualiserad förståelse av den rektangulära formen. Kvadraten framstår som ett bokstavligt ramverk där de olika dukarna kan framträda både som enskildheter och som kollektiv. Personligen fastnar jag för de målningar där de enskilda elementen inte bara går i en ton utan där konstnären också har markerat ytan med streck. De korta strecken, vilka ofta ligger över varandra och som går från kant till kant ser liksom ut att vilja passa med de närliggande kompositionerna, men gör inte det. Här uppstår en annan, mer orolig dynamik som bryter med det finstämda tonläget i de övriga verken.

Även hos Linda Hofvander är rektangeln närvarande, både som historia och som utgångspunkt i olika visuella undersökningar. Med imponerande exakthet lyckas hon få det planerade att se slumpartat ut, som i det stora fotografiet "Bounce", där ståltråd har virats så att de formar maskor i ett nät, vilket ser rätt så tillknycklat ut. Först tänker jag att jag betraktar ett staket med en horisontlinje långt borta i nedre kant, men efter ett tag inser jag att det är golvet som möter väggen i ett rum.

Linda Hofvander, "Suggested Shape (pink)", 2019. Bläckstråleutskrift. Foto: Cecilia Hillström Gallery

Nästan alla Linda Hofvanders fotografier bär på denna sorts dubbeltydighet. Vi möter ihopsydda lapptäcken som sträckts så att sömmarna blir synliga, en vägg som målats så att jag inte kan avgöra om det är en svart dörr som står på glänt eller inte. Till skillnad från exempelvis Claesson, Koivisto och Rune tidigare balanserar hon inte två olika troliga innebörder mot varandra. Hofvander ställer oss istället inför en osäkerhet inför bildens motiv där en mängd olika tolkningar verkar lika troliga. Styrkan sitter just i hur hon lyckas behålla osäkerheten, utan att vare sig slå över i en rebusartad gissningslek eller ställa betraktaren inför en hopplös tolkningsuppgift. Golvobjekten, däremot, talar ett tydligare geometriskt språk som jag har svårare att leva mig in i.

Kvadraten fortsätter att engagera; som fascination, som metodiskt ramverk och som irritation. Dess potential förefaller, i all sin enkelhet, vara oändlig.

Håkan Nilsson